



## Tisková zpráva

13. listopadu 2015

### **Česká republika: Osm let po rozsudku D.H. musí dojít ke komplexní desegregaci škol**

Přesně před osmi lety odsoudil Českou republiku Evropský soud pro lidská práva za diskriminaci romských dětí ve školském systému v přelomovém rozsudku D.H. Postupné změny po roce 2007 nedosáhly odstranění diskriminace, a proto roce 2014 zahájila Evropská komise řízení pro porušení povinnosti. Vláda poté urychlila a rozšířila rozsah svých reforem.

Očekává se, že komplexní desegregaci přinese balíček reforem, které by měly vejít v platnost v září 2016. Zahrnují zavedení podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, povinný rok předškolní výchovy pro všechny žáky a návrh na zrušení vzdělávacího programu pro děti s lehkým mentálním postižením.

Amnesty International, Evropské centrum pro práva Romů, Nadace Open Society Fund Praha a Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání tyto snahy vítají. Pokud mají změny přinést požadovaný výsledek, považují neziskové organizace za nezbytné, aby tyto změny řešily problém předsudků, které nadále prostupují českým vzdělávacím systémem. I přes v minulosti přijaté reformy jsou romské děti nadále nadreprezentovány ve školách a třídách pro žáky s lehkým mentálním postižením a segregovány do pouze romských škol a tříd.

Téma rušení vzdělávacího programu pro žáky s „lehkým mentálním postižením“ bude zásadně důležité pro zajištění inkluzivního vzdělávání. Amnesty International, Evropské centrum pro práva Romů, Nadace Open Society Fund Praha a Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání proto připomínají české vládě, že musí stát za svým závazkem proměnit praktické školy v běžné školy a tímto zrušit vzdělávací program pro žáky s „lehkým mentálním postižením“.

Samotné vyřazování dvoukolejného systému však problém nevyřeší, jelikož nová vyhláška představuje možnost vzdělávání žáků v oddělených třídách nebo školách, pokud běžné školy nedokáží zajistit naplňování jejich speciálních vzdělávacích potřeb. Neziskové organizace proto apelují na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, aby zajistilo, že vyhláška zabráni etnické a jiné segregaci žáků na školách. Reformy musí ukončit praxi označování romských dětí za mentálně postižené a jejich segregování do praktických škol, které vzdělávají podle redukovaného vzdělávacího programu. Ministerstvo proto musí ujasnit kritéria pro umístování žáků do speciálních škol a poskytnout školám detailní instrukce k zavádění podpůrných opatření.

Neziskové organizace opakovaně kritizovaly vládní návrh povinného předškolního vzdělávání, které zachovává dvoukolejný systém mateřských škol a „přípravných tříd“, do kterých jsou nyní Romové umístováni a segregováni. Toto je praktický důsledek opatření, podle něhož muselo být dítě „sociálně znevýhodněné“, aby bylo umístěno do přípravné třídy.

Inkluzivní vzdělání, které tato reforma podpůrných opatření představuje, bude vyžadovat zvýšené financování. Neziskové organizace proto apelují na české představitele, aby pro něj vyhradili adekvátní financování do rozpočtu na příští rok před tím, než nová vyhláška vstoupí 1. září 2016 v účinnost.

### **Pozadí**

V bezprecedentním kroku navazujícím na pokračující segregaci romských dětí ve vzdělávání zahájila Evropská komise v září 2014 řízení pro porušení povinnosti proti České republice kvůli diskriminaci Romů podle Směrnice o rasové rovnosti. Diskriminace se vykazovala nadměrným zastoupením romských dětí ve školách a třídách pro žáky s lehkým mentálním postižením, ve kterých tvořili přes třetinu žáků. V březnu 2015 přijal parlament novelu Školského zákona, která zavádí systém podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Tento systém podpůrných opatření by měl poskytovat lepší vzdělání v ohledu na rovné příležitosti. Novela vstoupí v účinnost 1. září 2016. Ministerstvo školství prohlásilo, že do září 2016 zruší vzdělávací program pro děti s lehkým mentálním postižením.

### **Kontaktní osoby:**

Štěpán Vidím Drahokoupil, Nadace OSF, [stepan.drahokoupil@osf.cz](mailto:stepan.drahokoupil@osf.cz), +420 602 297 268

Jméno, příjmení, Amnesty International ČR, e-mail, telefon